

Карпатська Русь

Карпатська Русь Carpatho-Rus

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч. 12 ЮНКЕРС Н.Й., ПЯТНИЦА, 10 ГО, ІЮНЯ 1994, YONKERS, N. Y., JUNE 10, 1994, VOL. LXVII, NO 12

FBI поможе російській и німецькій поліції

РОСІЙСКИ МАФІИ ХОЧУТ МАТИ НУКЛЕАРНУ

ЗБРОЮ

ВАШИНГТОН. - Директор FBI Louis Freeh остерігал в середу, 25-го мая, же російски мафії сут способни або в коротком часі будут способни до крадежи атомной зброи з магазинов (складов) Красной Арміи. "Така украдена зброя може быти продана терористам, котри в свою чергу можуть ей ужити проти Сполученим Штатам або іншим краям", - сказав Freeh в своїм виступі перед Комісією Державних Операцій Сенату США.

На думку сенатора Nunn, загроза ест серйозна, тому што много совітских фізиков ест зле оплачувана, а на додаток бояться утратити роботу. "В таких умовах не виглядає надто фантастичним сценарій, в котром зброя хемічна, біологічна, ракетна технологія, нуклеарні матеріали, а также сама нуклеарна зброя, можуть достатися в руки кримінальних елементів, - ствердив Nunn.

Перед сенатском комісією виступил также перебуваючий в Вашингтоні керівник відділа зорганізованої преступности російского Міністерства Внутрішних Справ Михаил Егоров, а также представитель німецької поліції кримінальної Ганс-Людвиг Захерт. Они ствердили, што динамічно растуца в Росії преступность мафійного типу загрожає демократизації і реформам економічним в том краю і поширюєся на други держави. По Егорову, в 1990 р. было в Росії 785 зорганізованих преступних груп; сегодня ест их уже 5.691. Російски мафії дійсують регулярно в 29 краях, поза Росією. В США Егоров указав 24 преступни організації, в котрих дійсують сітки емігрантов з Росії.

FBI намірена помочи російській поліції, вышколюючи ей в поборюваню зорганізованої преступности. Louis Freeh и инши представителі американского правосудия намірени в коротком часі одвідіти Росію, Німеччину и други краи Середной Европи, жеби на місци оцінити ситуацію. FBI намірена также одкрити свое бюро в Москві.

ПАПА РИМСКИЙ ВИКЛЮЧАЄ ЖІНОЧИЙ СВЯЩЕННИЧИЙ СТАН

ВАТИКАН. - Папа Ян Павел II виключил в неділю, 29-го мая, можливість затвердження в католицком костелі висвячення жен на священниць. В пастирском листі до біскупов папа ствердил, же правило уділення сакраменту священничества тільки мужчинам виводиться з Святого Письма і не може підлягати жадной дискусії. Рівночасно підкреслил, же не означат то в жадном випадку дискримінації жен, котрих присутность і роля в костелі католицком "ест абсолютно конечна і не до заступлення". Папа пригадав, же Христос вибрал 12 мужчин до збудованя своєї святині і же каждый священник ест репрезентантом Ісуса при вівтарі. Зазначил, же костел не має права змінити тот закон і каждый віруючий мушений його прийняти.

Тот виступ папи ест другом в протягу кількох днів конфронтаційом з жіночими організаціями, котри пряують до реформи костела.

Недавно костел англиканский акцептувал офіційально висвячуваня жен на священниць.

ПОГРОМ ЦИГАНОВ В РУМУНІИ

БУКАРЕШТ. - Румунски селяне подпалили девять циганских хиж в північно-східной части Румунії. Безпосередним претекстом подій стало оскарження двох молодих циганов о замордованя 60-рочного пастуха.

Тото был уже другий, скерований проти циганов, погром в том районі, а пятый на території цілої Румунії від упадку системи комуністичной в 1989 року.

ЗАМАХ НА ГОСОКАВА

ТОКИО. - Японія заострила средства охорони осіб, які займають публичні позиції, послі того, як поліція унешкодливила замаховця, котрий прицілювавсь пістолетом до бувшого прем'єра Морігіро Госокави.

52-рочний Масакатсу Нозое вспів зблизитися до японского шефа уряду послі виголошення ним промови в одном з токійских готелів.

О ЖЫТЮ-ДІЯНЮ МУЗЕЮ ЛЕМКІВСКОЙ КУЛЬТУРЫ В ЗИНДРАНОВІ

Згадати бы треба кус минулый 1993 рік, в котрим одбылося друге свято лемківської традиції "Од Русаль до Яна". В осени Рада Музею організувала спітканя лемківских поетів з Польщи, Словації и Украины під назвом "Лемківська осін", о які дос дуже написано в газетах, бо то в гнесних часах штоси нове в жыттю лемківської інтелігенції.

Музейны хыжы и ціла загорода творят микроскансен, який в остатних 3-х роках ся розбудовує як видиме в загороді вітрак-млин, уряджыня різаня трацком пилом и дуже инших памяток з минулого жытя Лемків, а также военных. Нелегко вшытко описати, треба з блиска видіти, што на музейні загороді и в середині.

Выставу графічного малярства Василя Мадзеляна з США, одкриту в часі свята Русалья-Яна 1993 року, експонувано потім в с.Бортне од 14 ноября 1993 р., а того року выставка тота буде організована в Криници.

13 марта 1994 року одбылося 1-ше засіданя Рады Музею в Горлицях в світлиці Громадянского Кругу Лемків - Павла Стефановского, на які омовлено план діяня Музею на 1994 рік, приготовляня III-го Свята Русалья-Яна, можливість выдаваня музейного часопису и справы инши, головно о дальши доли Музею по переході Федора Гоча на емеритурю ци инакше, на "старечий одпочинок", од 1-го липця 1994 р.

В Музею идут дальшы работы ремонтно-консервацийны, лем біда, бо на тот рік не приділено ищы жадной помочи од державных установ. Ріжны лемківскы організації, діючи в Польщи тиж не маюť фондів на свои діяня, а може и з той причины не дуже интересуютьс Музейом и охороном памяток нашой культуры.

Остатня нарада Рады Музею перешла 7 мая 1994 р. в Зиндранові з участю представників Уряду Воеводского з Коросна и Уряду Гмінного в Дукли. Омовлено дуже справ музейных и инших культуровых тем, хоц позостають трудны выясненя о дальшой доли Музею.

А на тепер найблизша подія - то свято "Русалья-Яна" 25-26.06.1994 р., на яке організаторы запрошають вшытких Лемків одкаль лем могут приїхати.

Долучає "ПЛАН ДІЯНЯ МУЗЕЮ ЛЕМКІВСКОЙ КУЛЬТУРЫ НА 1994 Р."

Рада Музею.

CARPATHO-RUS

Carpatho-Russian newspaper, published bi-weekly by the Lemko Assoc. of the United States and Canada.

Subscription Rate: One Year...\$20.

Edited By: Editor, pro-tem., A. Herenchak
USPS No. 291 460

Postmaster: Send address changes to:

CARPATHO RUS
556 YONKERS AVENUE
YONKERS, NEW YORK 10704

*****

ПРЕСС-ФОНД БАНКЕТ

НАША ПРЕСС-ФОНД КАМПАНІЯ
ЗАВЕРШУЄСЯ В НЕДІЛЮ, 26-ГО
ІЮНЯ (ЧЕРВЦЯ) 1994 Р. БАНКЕТОМ В:

Masonik Lodge
Ann Street and Lanza Avenue
GARFIELD, NEW JERSEY.

НАЧАЛО О ГОД. 1:30 ПО ПОЛУДНИ.
ВСТУП \$15 З КОЖНОГО (БУФЕТ І БАР
ВКЛЮЧЕНО).

ЗА РЕЗЕРВАЦІЮ ПРОСИМО
ТЕЛЕФОНУВАТИ:

Мери БАРКЕР - 201-664-8693 або
Алекс ГЕРЕНЧАК - 609-758-1115.

ЛЕМКО МАРИТ ГОРАМИ

Ой Лемку, ци ти не жаль,
Же шмарив ти свій рідний край,
Смерековы ліси, зелений гай,
І тих полів пахучий розмай.

Ой Лемку, ци ти не жаль?
Скорше вертайся в свій рідний край.

А Лемко марит зеленими лісами,
Де гнав овечки крутими стежками,
Скалистими вершками Бескидів,
Де вічна слава наших прадідів.

Ой Лемку, ти схаменися!
За рідний край Богу помолися!

А Лемко юж веце жалю не має,
З рідними оселями ся жегнає.
Від'їжджає в невідому далеку чужи-
ну,
Осиротивши рідну Лемківщину.

Ой Лемку, моли Господа Бога,
Щоб ти вернувся до свого порога.

А Лемко все на гори позерат,
І гірки слези рукавом вытерат.
Хто посадит на розритій могилі чіч-
ку,
Поставит хреста засвітит свічку?

Ой Лемку, впадь на коліна,
Най простит тебе Бог і Лемківщина.

СЕМЕН ШЕВЧИК

ПЛАН ДІЯННЯ МУЗЕЮ ЛЕМКІВСКОЙ
КУЛЬТУРЫ В ЗИНДРАНОВІ НА 1994 РІК"

7.05-30.06 - вистава малярства Федора
Кузяка "Церкви, села и люде" (олія),
присвячена лемківській церковній и
побутовій архітектурі, людям.

7.05-20.05 - пленер різбарскі (участ возмут
різбаре з України и Польщи).

18.06-25.06 - пленер малярскі "Русалчана
Зиндранова" (участ возмут маляре з
Словації, України и Польщи).

25.06-30.07 - попленерава вистава різбы и
малярства (отвертя в часі III Свята
Лемківской Традиції "Од Русаль до Яна",
25-26.06.1994)

25.06-26.06 - Свято Лемківской Традиції -
"Од Русаль до Яна" (програма буде
передложена одділно).

25.06 - отвертя хыжы Памяток Культуры
Жыдівской (в хыжы, яка колиси
приналежала до жыдівской родини в
Зиндрановы).

10.07-30.07 - Церков-Музей в Бортнім -
Вистава малярства Федора Кузяка.

14.08-10.09 - вистава акварель Дмитра
Солинкы. Музей ЛК, Зиндранова.

10.09-11.09 - "Лемківска осін" - спітканя
поетів. Гостити будеме представників
лемківской поезії зо Словації, України и
Польщи.

20.09 - сесия наукова - Музей ЛК в
Зиндранові. Музей історичный в Дуклі
"Культура національных меншын в
Еурорегионі Карпаты".

Кто бы схотіл сперти наше діяня -
просиме и щыро дякуеме.

Музейне конто: Bank Spółdzielczy w
Dukli - Nr 680-2711-1 з дописком "Na
Muzeum w Zyndranowej".

Лемковска молодеж звиджат Музей ЛК в
Зиндранові. - 1993 р. (Фото В.Грабана)

НОВИНЫ З ЛЕМКОВИНЫ

Федор ГОЧ Зиндранова, май -1994.

Вшытких Краянів - читателів газети
"КР" братерско поздравляю з рідной
Лемковины. Дальше прошу дарувати,
пробачити, што мало, а остатньо долгий
час не писал я до газети "КР". Бракуе часу
на вшытко, што хотілобыся робити. А так
дуже ест до писаня о нашім жыттю в
старім Краю и в Ріднім Гнізді - в Польщи,
и в Словації, на Україні и де лем Лемкы
жиют. При Великодных святочных днях
сіл ем в Музею, штобы хоц коротко
написати з остатних подорожы, головно з
одвидин наших земляків на Україні.

Все до них радо ихам абы одвидіти
родину, близких приятелів, знайомих,
штобы з нима побесідувати, зблизка
видіти их жыття в гнескых часах по
перемінах, які зашли и заходят в
бывших советских республиках. Кожда
республика стае окремом державом о
своих економичных, политичных,
культурных и иншых правах, хоц не легко
то приходить, головно в обставинах
економичных.

Знаме исторично вшыткы, же наших
Лемків, виселеных з гір по войні в роках
1945-1946, найвеце жие на Західній
Україні в областях: Львовській, Ивано-
Франковській (давно Станиславській) и
Тернопольській. Мі припало быти и
гостювати во Львові, Тернополи и
Золочові. Дуже цікаве спітканя и бесіди
пережил я во Львові з діятелями
культурно-музейнима, котры зішлися в
різбарскі майстерні знаного славного
артиста-різбаря Андрея Сухорского, што
родом з села Вілька, коло Риманова. На
тім спітканю, в якім взяли участь діяче
Фундації Вивчення Лемківщины,
Товариства "Лемківщина": Дмитро
Солинко, Иван Красовский, Ярослав
Свягло, Михайло Костик и други, - Петро
Когутов оповіл о своей подорожи до
США в одвидины наших Лемків, де дуже
родинно-гостинно принимали його голова
Головного Уряду Лемко Союзу -
Александр Геренчак и други члены ЛС и
церковни діятели під проводом Отця
Митрата Йоана Негребецкого. Во Львові
радилизме о потребі бівшого співдіяня
лемківских організацій культурно-
освітних и церковных в Старім Краю и за
океаном, маючи все в серцях и пам'яті,
што Рідне Гніздо Лемків - то Старий Край
- Карпаты - Лемковина, до якого
розшмарены по світі "птахи" повинні
прилітувати и тото "Гніздо" обновляти, бо
нихто за нас того робити не буде. Треба
близшого співдіяня музеив, в яких
зобраны и охороняются памятки
лемківской культуры: в Польщи -
Зиндранова, в Словації - Свидник и
иншы, на Україні - Львів, Закарпатя и
другы, в Югославии и за океаном. Коли
лем час позволит, то до той темы ширшу
допис напишу пізніше.

Дальше были спільны бесіды о
приздах Лемків з України звиджати рідні
місця-сторони при нагоді свята "Ватра" в
Ждыні, свята "Русалья-Яна", яке того року
юж третий раз організуе Рада Музею
(продовження на стор. 3)

(продовження з стор.2)

Лемківської Культури в Зиндранові, а також без нагоди свят на запрошення рідних чи знайомих.

Голова Фундації Вивчення Лемковини Іван Красовський дарував і для мене нововиданий цікавий Лемківський календар на 1994 р., в якому дуже цікавих дописів, інформацій з життя і історії Лемків, але бракує в ньому більше описів, якими наші люди живуть і цікавляться окреме з Лемковини. Лем то перший того виду календар і трудно в ньому помістити, що кожен окреме бачить.

В Тернополі одвідав я знайомих, сусідів з Зиндранови, а окреме - голову Товариства Лемківщина Обласного Одділу Тернополя, поету і журналіста Володимира Барну. Омовилизме, які колективи можна бачити на свято "Русалка-Яна" до Зиндранови в дні 25-26 червня 1994 р., на яке прагне приїхати дуже Лемків, головні з Дуклянщини з таких сіл як Дальова, Липовець, Черемха, Тильова, Барвінок, Мшана і інших, а хіба найбільше хочуть завітати до рідного села давні жителі Зиндранови. В дорозі додому одвідав ем в Золочові діячів Товариства Лемківщина Районного Одділа: директора школи Михайла Варянку, що родом з с.Липовець і директора Орг. Торгування - продажів бензину Михайла Барну, що родом з с.Дальова. Так обидва земляки і інші знайомі думають одвідати рідні села може при участі на святі "Русалка-Яна". Спільні бесіди до пізньої ночі ми провели в Федора Чомка - родока с. Зиндранови.

Загально моя подорож була успішна і корисна в дальших планах нашого спільного діяння по культурних і музейних темах. Що хоч коротко може повісти з життя Лемків на Україні. Отже, як вшиті люди в ті нові держави, так і наші лемківські родини переживають однаково економічну кризу, а можна повісти і також політичну в різних оцінках. Не є голоду і великої бід, лем росне тяж безробіття і барз низькі зарплатки - платня, за яку не можна жити хоч середньо. Бо як 1 дол. амер. в марці мал ціну 40 тисяч купонів, а середній заробок 400 тис. купонів за місяць роботи, то легко порохувати, що середній заробок місячний - 10 дол. амер. Можна ся над тим задумати. Але люди мають надію, що такий трудний час мине. Сут розваги і переконання, же Україна - найбільша і дос богата з давніх республік Сов. Союзу і же з теперішньої кризи ма вийти в скорим часі. А будучи політичні обставини тяжко оціняти і незнане ворожити, бо люди дос міцно вірили в більшу поміч західних багатих держав, а она барз маленька і ненадійна, лем то юж ширша політика.

Ворожість релігійна в Галичині медже Церквами Православном а Католицком

кус притихла, хоч не всяди однаково. Руководители обновленной Украинской Католицкой Церкви в більшости переняли давни свои святині, зас православны вірны ставлять дуже новых церкви так в селах як и в містах. Величезну нову церкву кінчат будувати вірны православны в с.Сокільники коло Львова, де проживають дуже переселеных лемківських родин з села Мшана, яке в 1927 році вернуло до історичного православья.

Релігійны поділы і ворожости люди майже одной народности, - не можуть нікого радувати, як видиме, же вірны православной Церкви поділены аж на три ріжны приналежности, а Церква Католицка - на два таборы.

Унія Берестейська свое зробила од 1596 року и была добри обдумана, штобы поділити східних славянів. А атеистична політика в Сов. Союзі ма свои прикрасы позосталости. Поділы релігійны часто и в едні родині - то болячи факти. Молодше віком покоління, хрещене по війні в церквах православных, по уневаженню Греко-Католицкой Церкви львівским синодом в 1946 році - чується звязане з церквом хрещення, а их родиче - давны Украинской Церкви. Смутне таке поріжнення и в родинях не лем на Україні, бо то само діється в Польщі и на Словації серед наших людей.

Найтрудніша и незнана загадочна тема на Україні - то будучність рільничо-земельной господарки в колективізаційни позосталости, до якої юж селяне привикли и нее дуже охочих и багатых до твориня власных господарств родинных. Не видно ищи мудрого розв'язання як колхозы и совхозы змінити на штоси ліпше, бо селянам потрібна поміч, а держава ищи бідна.

Найтрудніша и незнана загадочна тема на Україні - то будучність рільничо-земельной господарки в колективізаційни позосталости, до якої юж селяне привикли и нее дуже охочих и багатых до твориня власных господарств родинных. Не видно ищи мудрого розв'язання як колхозы и совхозы змінити на штоси ліпше, бо селянам потрібна поміч, а держава ищи бідна.

Нее в тых справах ани міцных дорадців, ани політиків. Дальше життя може само вкаже ліпшу належну дорогу.

*Горы наши, горы наши,
Горы наши Карпаты,
Нихто не зна, нихто не зна
Кілько вы в нас вартате.*

*Горы наши, горы наши,
Горы наши Бескиды,
Заповіли їх нам, заповіли їх нам
Наши діди-прадіди.*

*Горы наши, горы наши,
Горы наши Карпаты,
Не оддаме вас, не оддаме вас
За жадны дукаты.*

ПОЛК. ЕВГЕН КОНОВАЛЕЦ І СТЕПАН БАНДЕРА

ІВАН КЕДРИН, найстарший галицький журналіст, котрий був довгі роки редактором львівської газети "Діло", а після другої світової війни довгі роки редактором газети "Свобода" в Джерсі-Сіті, не зважаючи на свій вік, (98 років) поміщає в той газеті свої статі, в котрих він дає оцінку теперішнього і минулого з теперішнім.

В своїй короткій статі "Судит вбивника Е.Коновальця!", поміщеній в газеті "Свобода", з 21-го мая, він указав, що політичний атентант на полк. Е.Коновальця в Роттердамі (Голландія) стався 23-го мая 1938 р., 56 років тому.

Коновалець був основателем УВО (Українська Військова Організація), котра з часом була переіменована на Організацію Українських Націоналістів. Причиною появи своєї статі він подав факт, що "в Росії появилася книжка, автор якої Павло Судоплатов признаєся гордо, що він, як оден з достойників большевицького КГБ, убив Євгена Коновальця. Нині Судоплатов живе собі спокійно в Москві і волос з голови йому не спадає. То одна з чорних сторінок теперішньої дійсності в Україні. Таких сторінок там ціла книга. Факт, що в Україні ставлять пам'ятники Степанові Бандері і його прозвищем називають вулиці міст, а промовчуют Євгена Коновальця. Той факт доказує тільки, що наші земляки в Україні не мають поняття про новітню історію України і одні є дійові особи переоцінюють, інші - недооцінюють."

Дальше І.Кедрин указує цілий ряд даних про Е.Коновальця, з котрим він був особисто знакомим, так само, як з його женою і швагром Андрієм Мельником, котрого Бандера позбавив в 1940 р. в Кракові провідництва і проголосив себе головою ОУНР.

Той факт, що бандерівці в Україні міняють старі назви вулиць і площ, даючи ім'я Бандері, а греко-католицькі священики освячуют площі під будову пам'ятників Бандері, свідчить про "політичну мудрість" тих, котрі претендуют на керування (управу) державом. У них на першому місці Бандера, Стецько і им подібні. То, що Україна переживає страшну економічну кризу, так само, як Росія, - страшне безголова, бандитизм, хабарництво, обман і злочини ріжних мафій, - их не интересує. Для них важне було, жеби у Львові в річницю смерті Бандері були засвічені свічки у вікнах квартир жителів Львова, на підставі чого тоті мудреці робили списки своїх сторонників, а решту записали як своїх ворогів - ворогів України, з котрими в відповідном часі "порахуются".

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ІЮНЯ (ЧЕРВНЯ) В ЛЕМКО-РЕЗОРТІ

Р У С А Л Я

СЛУЖБА БОЖА НАЧИНАЄСЯ О ГОД. 10:00 РАНО.

ВСІХ ЛЕМКІВ КРАСНО ПРОСИМЕ -

НЕХАЙ ТО СВЯТО БУДЕ ТАКЖЕ СВЯТОМ ЛЕМКІВСКОЙ ДРУЖБИ!

АНСАМБЛЬ "ЛЕМКОВИНА" МАЄ 25 РОКІВ

Ансамбль був оснований в селі Лісець, на Дольнім Шлезку і коли приїхав на концерт до Санока (1967) - його диригент, заслужений діяч лемківської культури, Ярослав Трохановський дістав пропозицію провадити хор і тинцювальну групу в Горах. Тот перший концерт в Саноку так описує Петро Трохановський: "(...) І засьпівали. Стоїт липка в поли, зелений вершок ма... Ввошол-ем до душы Ганічки, котра прогнала в карты свою щесливу молодіст... і одчул-ем - якбы штоси, штоси шыроке, костурбате з мя выходило. То програвала одходила пыха 20-літньої дїтини. А я ся одраджал, выгривал для молодости, а може і для жытя, штоси велике, до болю прекрасне. Вертал-ем до дїтинства, до нашой з братом постелі під зыгарьом, до той любови, до той туги нашой лемківской, котру дали нам чесны родителі, а котру зачал-ем програвати в картах великого сьвіта. Слезы... Ні - не буду гварил о слезах. Здавало ся, же Сан ся од них прибільшат. (...) " (25 Років Ансамблю Лемковина, Лемківскій Календар 1994, Лігниця-Крениця 1994, с.110-119,).

Так ся зачала подорож деси 200 осіб, котры перешли через ряды ансамблю і створили його чародійску силу, котра казала їхати, летіти на концерты і сідіти, слухати-сьпівати, стояти-нагороджувати оплесками і слезу з ока вытерати. Рік 1969 был роком збераня люди і праці над артистичным рівнем ансамблю. Першы концерты пришли в 1970 році: 15 лютого в Ганчовій, 10 марця в Ждмні, 1 мая в Смереківци, 10 мая в Білянці. "Лемковина" неодолю рахувала веце як 50 членів і зачала давати концерты в ріжних місцях, не лем в Горах. На IV фестивалю ансамблів УСКТ в Варшаві взяла "Лемковина" першу нагороду. Наступний, V фестиваль (Варшава 1973) был на жаль для ансамблю остатнім выступом в роках сїддесятих. Диригент і душа "Лемковини" - Ярослав Трохановський, за підписаня писма до польского уряду, в котрым просило ся о ліпше трактуваня національных меншын - был звільнений з роботы. Зас муслі переселити ся на захід, де в місце гушлі муслі "грати" на инчых предметах, працюючи в Гуті Меди "Глогів".

Коли в 1977 році Ярослав Трохановський другий раз повернул на рідну землю - мал уж в голові проект обновліня "Лемковини". Зачал зберати сьпіваків і музикантів. З помочом пришла Текля Шафран з Ганчовы. Проводила она в 70-тых роках діточий ансамбль "Іскорки". Коли дівчата выросли - керівнічка записала цілу групу до новой "Лемковини". Перший концерт мал місце 30 квітня 1980 рока в Білянці. "(...) Был то історичний ден для ансамблю. Уж на правду маршовым кроком зачала "Лемковина" іти шлідами розтраченого по цілій державі народу. Стала ся так знана, популярна, же зачали ю запрашати на выступы і польскы середовиска. Фаны ансамблю іздили за ним з выступу на выступ. Зачислила "Лемковина" найкращы сцены в краю, а коли надишла осін 1987-го рока, пішла з концертаи за Вельку Воду. В Канаді і Зьєднаних Станах Америки дала 25 концертів, в переполненых саях Монтреалю, Торонта, Бафльо, Клівленд, Дїтроїт, Чїкаго, Пітсбурга, Вашингтону, Фїлядельфі, Нью-Йорку,

Бостону і инчых міст. (...) " (Петро Трохановскій, 25 Років Ансамблю Лемковина, Лемківскій Календар 1994, Лігниця-Крениця 1994, с.110-119,)

Роки 1980-1987 то найліпший період в історії ансамблю. Деси з того періоду (гнеска уж добрі не памятай коли то было) походят мої споины, котры хочу гнеска описати. Припомнути лем треба перше, што ансамбль зачал організувати "Ватру", велике сьвято лемківской культуры і был ей підпором протягом пару початковых років. В місяці свого основаня пережыл тіж атак шаленця, котрий хотіл перестрашыти публику і одобрати Лемкам охоту до приходжыня на концерты "Лемковини". На жаль таких шаленців было веце.

Памятай, як деси в другій половині осемдесятих років сідил-ем в вікні нашого мешканя в Легніцы і взірл-ем мойого двоерідного брата Андрія Горбала - члена "Лемковини", высїдаючого з таксівки. А што він мешкат в Бортніи, то одраз подумал-ем собі, што такого принеско його на захід. Він лем вошол дохыж, одраз гварит так: "А вы не знате, што "Лемковина" гнеска в Легніцы мала концерт?". Одкаль мали-сме знати, коли плакаты пересланы через заряд ансамблю до легніцкого Украинского Суспільно-Культурного Товариства лежали, скручены деси на полицці, в сьвітлиці той організації - уж добрі запорошены. Сая, яка мала быти вынанята на концерт, тіж очывидно не была вынанята і ансамблю пришло давати выступ в маціцїй салі УСКТ.

Што ся одвлече то прецін николи не втече! Так і коли дізнали-сме ся, што "Лемковина" буде мала концерт в Кракові то зарядили-сме гын їхати. Пару осіб з Вроцлава, Легніцы, Любіна і мій приятель Мирослав Воргач приїхал з Зеленой Горы. "Лемковина" сьпівала в салі "Ротунда". Історичне то місце для Поляків, під котрыи зберали ся легіоны Пілсудского, коли мали іти на фронт, за Польщу бороти ся. Мож повісти є то місце, де зачало ся одроджыня польской державы, по 123 роках неіснуваня. Тепер наша "Лемковина" гын сьпівала, в салі котра - як думаю - в векшости была выполнена Поляками, бо прецін Лемків так дуже в Кракові не є. Коли Ансамбль зачал сьпівати "Там в горах днес, народ воскрес...", был такой момент коли думал-ем, што люде не встанут. Тысяч думок перелетіло мї през голову, котру хотіл-ем медже колїна втиснути, штобы не выдїти того нещастя... але зараз встали, встали вшыткы. Знают о нас, знают што значыт для нас тотя пісьня. Знают тіж чом капелюхы стїгаме, коли ей сьпіваме. Знают тіж - бо наша "ЛЕМКОВИНА" їм вказала, їм навчила і нас прославила. За што слава ей вічна!

Подорож по Америці, на жаль не вышла "Лемковині" на добре. Не мож было взяти вшыткых, котры в Ансамблю веце альбо менше сьпівали. Привело то до великих сварнь. Єдны были щастливы - другы нарїкали альбо отверті зьлі Ансамбльови ворожыли і мали надїю, што ся йому не поведе.

В 1988 році Ансамбль дал ряд концертів о релігійній тематиці, сьвяткуючы в тот спосіб 1000-ліття Крещеня Руси. Тот релігійний програм вказал на як великим професійным рівні може сьпівати "Лемковина" і до чого є здібний (продовженя на стор. 5)

(продовження з стор. 4)

ей диригент Ярослав Трохановскій. Цекави є, што "Лемковина" николи не пішла в страну оперового сьпіваня, а все передставляла: "(...) натуральну тугу одичавілих лемківських долин, природну шаленіст жывих, ходячих по землі істот. В тій натуральности завершала ся завсе ціла сила і невідроблений статус "Лемковини". (...)". Такой силы николи не мала і не буде мала відроблена, ненатуральна, оперова "Лемковина" зо Львова.

Стараньом Ярослава Трохановского виремонтувано стару школу в Білянці, де Ансамбль нашол місце на пробы. Зроблено тіж новий набір до "Лемковини" і поставлено танці (проваджені через Юрія Старинского). На жаль погршаюча ся економічна ситуація в Польщі стала ся причиною завшмня діяльности (1991). Дос велика група членів Ансамблю мешкала на Заході Польщі і їх приїжджання на пробы в Горы стало ся барз дороге. Зато покликали они, під керівництвом Юрія Старинского новий ансамбль "Кичера". Гнеска виріс він на вартістний і популярний. По році неіснуваня, оголошено новий набір до "Лемковини", з люди мешкаючих в Горах. Перший концерт мал місце 12 липця 1993 рока. 12 листопада тогож рока "Лемковина" набыла особовіст правну і стала ся незалежном одиницьом.

" (...) 25-літній білянс "Лемковини" то понад 100 пісень репертуаровых. То понад 300 концертів в близьких і далеких сьвітї, то три покоління, то такой 200 осіб, што перевинули ся през ряды ансамблю. Награла "Лемковина" десятки радийовых авдицій, телевизійных програмів, награла пару касет і плыт. Перетхала, перелетіла "Лемковина" близько 80 000 кільометрів. Два раз бы той дорогою опасал землю. А ківко людських сердець тремтіло, а ківко душ забодаченых навернуло ся до джерела, якому імя Вітчизна? Того ся вычислити не даст. Вымазати - тіж !!! (...)"

Многая і благая літа "Лемковини"!

БОГДАН ГОРБАЛЬ

Бук

Ріс росохати бук, в гори Явір,
мав міцне кориня
лемківска земля, житя му дала
сам виріс, з насія.

Бучина при нім густа виросла
як една родина
бо природа і чловек все ішли разом
То правда єдина.

Стяли буюки вершок зелени,
а потім, зрубали кориня
жебине давав каждого року
тверде, буюкове насія.

Не забуд Лемку, же Твої корені
під буюком зеленим зостали
і під Бешкідом и гори Явір,
Твої дідове спали.

Пишли там Лемку свої внучата
най ходят по горах і сіют буючуну
бо там їх пришист в тих хаших горах
колиси треба... лишити чуючину.

Ярослав Зволінски.

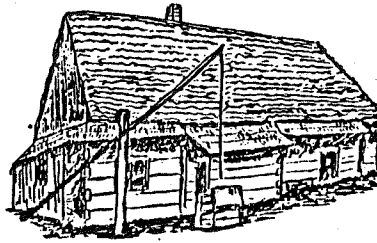
Рада Музею
Лемківской
Культуры
в Зиндранові
г'міна Дукля

ОД
РУСАЛЬ

організує
III свято
лемківской
традиції на по-
граничі культур
ДО ЯНА
(ЙОАНА)

В ДНЯХ 25-26 ЧЕРВЦЯ 1994 РОКУ

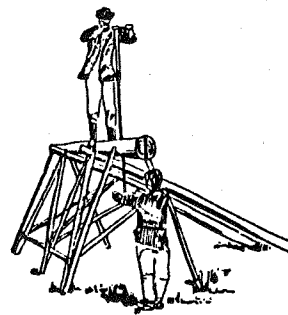

НЕДІЛЯ, 26 ЧЕРВЦЯ

9.00-12.00 Літургия святочна в церкві -
Зелених Свят
Процесія на цментах, молитви і
спомини помершых
12.00-14.00 Час'обідю і спітканя
14.00-19.00 Дальшы концерты колективів, груп
естрадных, солістів, поетів, му-
зиків, гумористів
19.00 Закінчіння свята і продовжіння
молодежных забав

СУБОТА, 25 ЧЕРВЦЯ

13.00-15.00 Спітканя дічів лемківской культуры з Польщі
і заграничных з участю представників власти,
меншости жидівской і циганской - в музею
Одкрыта виставы малярства попленерового
15.00-17.00 Одкрыта музейной хыжы культуры жидівской
Спітканя і бесіды з профессором Самуелем
Олінером з США, котрый з 3-х родин жидівских
в с. Зиндранова лем сам єден остал живый
17.00 Офіцьяльне одкрыта свята, привітаня гостів і
участників
Концерты колективів з Польщі, України і Сло-
вації, в тім жидівскы і циганскы
21.00 Пастуша Собітка, співы, танці, народне гуляня

ПРОСИМЕ! ВИТАМЕ!

Ширша програма буде подана в часї свята

Поміч фінансова на свято-імпрезу: Міністерство Культуры - Варшава, Урад Воєвідскы - Коросно, Урад Місто-
Г'мінны - Дукля. Поміч організаційна: Товариство Карпацьке - Варшава, Воєвідскы Дім Культуры - Коросно.
За поміч Рада Музею красно дякує.

Svidnik, Slovakia, Festival
June 18-19, 1994

Zyndranowa, Poland, Russalia Festival
June 25-26, 1994

Zdynia, Poland, Vatra Festival
July 22-23-24, 1994

Buk

Rósł rosochaty buk na górze Jawor
miał mocne korzenie
Łemkowska ziemia życie mu dała
sam wyrósł z nasienia.
Buczyna przy nim gęsta wyrosła
jak jedna rodzina
bo przyroda i człowiek zawsze szli razem
to prawda jedyna.
Ściąli bukowi wierzchołek zielony
a potem podciąli korzenie
żeby nie rodził co roku
twarde bukowe nasienie.
Nie zapominaj Łemku, że Twoje korzenie
pod bukiem zielonym zostały
tam pod Beskidem, na górze Jawor
Twoi dziadowie spali.
Poślij tam Łemku swoje wnuczeta
Miech chodzą po górach i sieją buczynę
bo tam ich przyszłość w tych naszych górach
kiedyś trzeba będzie... zostawić obczyznę.